

A kínai ruhát, a lengyel üveget, az izraeli műszaki cikket kínál

Cserepes sor, a bronzérmes bolhapiac

Több, mint tíz éve már, hogy megjelentek az első árusok a Cserepes soron, a Móravárosi Kinizsi egykori focipályáján. A lengyel, netán KGST-piacnak szólított zsidóvásár nagyon hamar közkezdelt lett, bár azt se felejtjük el, hogy a kezdeti időszakban igencsak kemény csatákat vívtak itt egymással a bűnből élők, s a bűnt hivatalból üldözők. Ám azoknak a harcias időknek már vége, a Cserepesen csak és kizárólag legális kereskedelem folyik – beszélt a két és fél hektáros vásári forgatagról dr. Bikádi János, a Cserepes sori Piac Kft. ügyvezetője. Aki szerint az ország harmadik legnagyobb bolhapiacának varázsa az olcsóságában rejlik.

Ugye, szegediek, még nem felejtettük el teljesen azokat az időket, amikor a Szent István téren több száz, Varsó meg Krakkó környékéről érkezett kereskedő tartott nekünk lengyel nyelvűt. S ha nem is tanultuk meg, még alapfokú szinten sem, hogyan kell összegyűjteni a nyelvünket fogsor és szájpaddás között, azért hogy kipróbáljunk magunkból egy kurta, legfeljebb negyvenhat mássalhangzóval ékesített lengyel mondatot, a „Minyimum, mádam” kifejezés talán még ma is felidéz a hasány alkudozásokat. Nyolcvanas éveket írunk akkor. S a több évszázados mondás, miszerint a „Lengyel, s magyar két jó barát, együtt issza egymás borát!” hamisított Adidas nejlonanorák, csiripelő kvarcórák, többfunkciós hűsdrálók, meg faragott sakk-készletek társaságában vált napi valóság-gá.

Szent István térről Móravárosba

Aztán egyszer csak a Szent István térről kisöprűték a bolhapiacot, és a KGST rongyos zászlaja alatt vonulogató seftes brigádok elköltöztek a Cserepes sorra. Mert hát azt mégsem tűrhet a Szeged vezetése, hogy Csongrád megye híres-neves székhelyének centrumában derüljön ki: a szegénység bizony nem rendszeridegen a szocializmustól, mint ahogy a csempészség, orgazdaság, zsempészség, lopás és csalás sem. A Cserepesen majd kulturált körülményeket teremtünk az adás-vételhez – biztatták egymást, magukat, no, meg Szeged polgárait a piacköltöztetők.

Hát, ami az akkori Cserepes sori kultúrát, meg a körülményeket illeti, talán jobb lenne örökre elfelejteni. De nem tehetjük, mert a Cserepes már Szeged részévé vált. S mivel már több, mint tíz éve szolgálja ki a Tisza-parti polgárokat, talán nem árt most egy kis Cserepes sori történelemleckevel rabolni a kedves olvasók idejét. Tanárnak pedig kérjük fel dr. Bikádi Jánost, a Cserepes sori Piac Kft. ügy-

Erdélyből érkezett árusok. Hogy törvényesen kereskedhessenek, betéti társaságot alapítottak... (Fotó: Schmidt Andrea)

vezetőjét, aki 1990 áprilisa óta kísérheti figyelemmel, miként is változott meg az élet az egykori Móravárosi Kinizsi pályán.

– A Szent István térről történt költözés után már 1988-ban megindult a seftelés a Cserepesen, de ennek az össznépi bazárnak legális jogi keretet csak egy évvel később adtak. Akkor alakította meg 10 jogi személy, közöttük a szegedi városi tanács a Cserepes sori Piac Kft.-t – idézte föl minapi piacfelügyelőnk során a régi idők csenseléseit az ügyvezető. – Jómagam 1990 áprilisában előbb rendszerként próbáltam valami kis átláthatóságot vinni a Cserepes sori zűrzavarba, de hogy mennyire nem sikerült gyors eredményt elérni, azt bizonyítja egy szomorú tény: 1990 július 1-jén bezárták a piacot. Nem indokolatlanul, hiszen igencsak áldatlan állapotok uralkodtak akkoriban erre felé. Aztán következett a nagy rendcsinálás, és még az év novemberében fektette föl a piacot, de tiszta lappal újra megnyílt a Cserepes, annak a reményében, hogy egy tisztességes bolhapiac fogadjja majd itt a látogatókat.

A főnököt hátba szúrták

– A tisztességről, meg a nyugalomról talán annyit: a Cserepes sori legendák szerint magát, Bikádi úr, akkoriban egy keccses mozdulattal jól hátba is szúrták, mintha ennél illendőbbben nem is lehetne köszönni egy piacvezetőnek.

– Valóban én irányítottam már a piacot, amikor kést nyomtak belém, de elárulhatom: nem ez volt az egyetlen atrocitás, ami akkoriban a rendteremtőket érte. Hogy mást ne mondjak: az autómata is fel akarták gyújtani. De szerencsére az nem jött össze. Nekem vi-

Az immár egy évtizede üzemelő, s az ország harmadik legnagyobb (csak a fővárosban található józsefvárosi, valamint a nyíregyházi előzi meg...) zsidópiacának méreteit jól jellemzik a számok is. A Cserepes területén meghaladja a 2,5 hektárt. Több, mint ezer kereskedő kínálja is portékáját 299 bódében és 400 árusító asztal mellett a

Bódészámítan

vásárlónak. Az eladott áru mennyiségéről és a piaco-zók hasznáról nem sikerült pontos adatot beszerezniünk, ami talán senkit nem lep meg. Hiszen kicsi a valószínűsége annak, hogy bárki is fel tudná mérni, mi és mennyiért cserél itt gazdát. De azt

megtudtuk dr. Bikádi János ügyvezető igazgatótól, hogy a 24 alkalmazottat foglalkoztató Cserepes sori Piac Kft. szép nyereséggel dolgozik, tavalyi forgalma elérte a 120 millió forintot. A káéfté egyébként ma öt jogi személy tulajdonában van. Legnagyobb tulajdoni hányaddal (72 százalék) Szeged város önkormányzata rendelkezik.

szont sikerült egy ütöképes (és ezt értse szó szerint!) csapatot összekovácsolnom, s rendszerem segítségével szép fokozatosan eltanácsoltuk a bűnözőket a Cserepesről. Akkor takarítottuk ki a „vörös brigádokat”, vagyis az „Itt a piros, hol a piros?-t” játszó, az ország minden részéről hozzánk látogató bandákat, de elmagyarítottuk a valutaváltóknak, szeszcsempészeknek, s egyéb brigantiknak is, hogy nem jó üzlet számukra, ha a Cserepesen kereskednek. Hát nem volt éppen könnyű dolgunk, mert a rendszer-váltás időszakában, amikor

délről a szerbek, dél-keletről a románok rohmozták meg a Cserepest, de már el-érkeztek hozzánk a felbomló félben lévő Szovjetunió polgárai is, rendes kis csaták zajlottak mifelénk a piaci helyekért is. A kapunk környéke egy-egy éjszaka többször cserélt gazdát, mint Székesfehérvár a második világháborúban. De hát ez már történelem...

Útlevelel nélkül, Kínába

– Mára tehát teljesen kiköltözött a bűn a Cserepesről?

– Ezt éppen nem mondhatnám, de ilyen bűnözőmentes övezetet a világon nem találni. Az viszont tény, hogy évek óta a legsúlyosabb bűncselekmény mifelénk a zsebtolvajlás volt. Ám ezért a nyugalomért nem kis árat kellett fizetni. Egészen pontosan 70 millió forintot költött káéfténk arra az évek során, hogy a Cserepes soron egy gondozott, aszfaltozott, szociális létesítményekkel, közművekkel, nagy autóparkolóval ellátott piac fogadjon a vásárlókat. Mára mindez elkészült – invitált a tavaly átadott irodaépületből kilépve egy

Dr. Bikádi János ütöképes rendészcsapatot irányítva teremtett békét a sok háborúskodást megért Cserepesen

nál van a legtöbb eladó karóra, az izraeliek háztartási és műszaki cikkekkel kereskednek, a magyar meg eladna mindent, amire csak vevőt talál. Egyébként rengeteg kereskedő érkezik más városokból a Cserepesre, így például van itt standjuk pestieknek, szolnokiaknak, kecskemétieknek, míg a közelebbi városokat a vásárhelyiek és a makóiak képviselik.

– De ennyi áruhoz kevés is kell ám, szép számmal...

– Mivel az árak rendkívül kedvezőek, nem véletlen, hogy a Cserepes népszerűsége töretlen. Egy-egy szombaton tíz-tizenkétezen is kilátogatnak hozzánk, egy átlagos hétköznapi piacozásba is bekapcsolódnak vagy 3-4 ezren. Karácsony előtt pedig meg sem lehetett számolni, hányan keresték itt a fa alá szánt ajándékokat. Nem mondom, átéltünk mi válságos időszakot is. A jugoszláviai NATO-bombázások idején, amikor elmaradtak a vajdasági bevásárlók, már azt hittem, lehúzzhatjuk a rolót, de ma már semmi okunk a panaszra. És amíg ilyen nagy lesz a szegénység, nem hiszem, hogy például a jól fizetett magyar értelmiség képviselői a belvárosban vesznek 22 ezerért cipőt a lábukra, amikor nálunk 4-5 ezerért is kaphatnak.

Jó hangulat, sültkolbásszal

– Az olcsóságban keresendő tehát a Cserepes sori piac varázsa?

– Leginkább abban. De sokan a piac hangulata miatt is ki-kijárnak hozzánk. Szeretik a nagy nyüzsgést, és ha enni akarnak, választhatnak: magyaros sült kolbásszal ütök el az étvágyukat, vagy éppenséggel a kínai, a szerb, a román, netán a vietnámi konyha ínycsemegetésével választanak.

Természetesen nemcsak Bikádi János véleményére voltunk kíváncsiak Cserepes-ügyben a piacot. De be kell vallanom, túl sok sikerrel nem jártunk a faggatózásunk során, ugyanis a megkeresettek egy tekintélyes része hol udvariasan, hol nagyon is mérgesen elhárította azt a lehetőséget, hogy bekerüljön ebbe a riportba. Mások pedig az „olcsó, jó és kész” rövidségével zárták le a két másodperces beszélgetést. Aztán valamelyik sátor mellett egy korosabb néni így összegezte a szegedi kereskedelmi tapasztalatait.

– Nézze uram, kell az ilyen piac egy nagyvárosban. Már, ugye, a választék miatt. Mert akinek a Kársz utcai butikra is futja, az ott költi el a pénzét. Akinek a szupermarketek tetszenek, az oda jár vásárolni. Miért éppen a Cserepes hiányozzon ebből a sorból, nem igaz? Vagy maga másképpen látja?

S már éppen válaszra nyitottam a számat, amikor megszólalt mellettem egy román és egy szerb, kedélyesen elvitatkozva két kínaival a világ kicsinyke dolgairól. Bevallom, a lassan csöppögő esőben nekem bizony nem volt erőm ahhoz, hogy e hangzavarba be-csempésszek akár egyetlen magyar szót is.

Bátyi Zoltán